

Історія II

10-11-2025

Тиждень #6

Лекцію # 8:

Радянська Україна – українізація (1921 - 1932)
(початок – прозірки 49)

Завдання (з долучених лекцій):

Прочитати:

Лекцію # 9:

Колективізація села і її наслідки
ст. 65-70

Виконати:

Виконати Вправу 9.1 на ст. 67.

Колективізація села і її наслідки

I. Початки колективізації

Початок колективізації визначають 1929-им роком, але сам процес почався набагато раніше. В Росії форми колективної власності існували вже в 16–19 ст. під загальною назвою „мір” і „община”, яку Столипін старався ліквідувати на початку 20-го ст. Перші колективні господарства на Україні постали вже у 1918 р., але вони були слабкими, бо не знаходили підтримки в народі. За часів НЕП-у поставали колгоспи {kolkhozes} {collective farms}, а частіше радгоспи {sovkhoses}, але і тоді вони були нечисленними, бо не могли конкурувати із приватними господарствами.

II. Причина наглої зміни політики

У часі НЕП-у в Москві йшли дебати між двома фракціями: фракція Бухарина вважали, що селяни, збагачуючись, будуть примушені фінансувати індустріяльний ріст. Фракція Преображенського вважала що треба загнати селян до колгоспів, бо, традиційно селяни недоцінюють {underestimate} індустрій. Початково Сталін був „бухарінцем”, однак, спираючись на неперевірені {unverified} дані {data}, доказував, що в 1926-27 рр. продукція „кулаків” {kulaks} {rich peasants} впала приблизно на третину у відношенні до 1913 р. Отже, на його думку, „кулаки” саботують {sabotage} виробництво і існує потреба насильно колективізувати село і знищити „кулака”, як клясу. Хоч у 1932 р. вже 62% господарств було колективізовано, будь-який спротив {opposition} селян, навіть дуже малих, вважався атакою на саму державу. Коли постійні заохоти вступати у колгоспу не помогли, уряд свідомо почав ліквідувати приватні господарства, а тих, що відмовлялися {refused} вступати, масово вивозили у віддалені пункти імперії.

III. Голодомор у 1932-1933 роках

За небажання українських хліборобів працювати в колгоспах і за великі втрати урожаю 1932 року, Москва наклала нечувану кару: оподаткувати селян у формі збіжжя, але не лише із запланованого {future} урожаю {harvest}, але також із засівного {planting} зерна {seed}. Особливі загони (отряди) комунарів їздили по селах і забирали все збіжжя. Внаслідок тих акцій, селянські сім'ї залишилися без зерна -- почався штучно спланий голод, від якого потерпало біля 7 мільйонів осіб. Через брак точних даних, кількість смертних

випадків важко обчислити. Професор С. Кульчицький у 1996 р. подав максимальну суму померлих на 3,1 мільйонів осіб. Професор Кубійович у 1946 р. подав 2,5 до 3,0 мільйонів осіб. Подаються і такі цифри померлих: 5 міл., 7 міл., а навіть 10 міл. Деяка кількість селян різними способами рятувалася втечею на Донбас, одержуючи паспорти на зрусифіковані прізвища, інші втікали до Росії чи на Сибір. Найсильніший спротив колективізації помічено на Полтавщині і Київщині, де часто вимерали цілі села. На місце вимерлих Москва спроваджувала селян із прикордонних областей Росії і також з-під Москви. Але багато з приїжджих недовго витримували й поверталися назад у Росію.

IV. Наступ на українську культуру

Опір українського селянства дав добру нагоду Москві розправитися {get rid of} із відносно швидким розвитком української культури в часі НЕП-у. У розпалі {full swing} колективізації ГПУ {secret police} повідомило про виявлення {discovery} контрреволюційної організації—Спілки Визволення України. Весною 1930 р. ГПУ влаштувало політичний процес проти 45 визначних культурних діячів, які буцімто {presumably}, планували силою повалити радянський режим. Тоді ж ліквідували теж СУМ (Спілку Української Молоді), яка ворожо ставилася до комсомолу. У тому часі проведено й основні зміни в уряді УСРР з якого усували свідомих українців та замінювали їх чистими москалями або малоросами. Більшість арештованих діячів культури ГПУ було розстріляно у 1937-38 роках в часі „єжовщини“.

Колективізація села і її наслідки

Ім'я _____

ВКАЗІВКА: На нижче подані факти, подумайте і напишіть одне узагальнення.

1. „Мір” (община) існувала в Росії ще в 19-му столітті.
2. На Україні перші колективні господарства почалися у 1918 році.

-
1. Деякі російські комуністи думали, що збагачені селяни почнуть інвестиції в індустрію.
 2. Інші комуністичні фракції не довіряли, що селяни допоможуть розпочати індустріялізацію..

-
1. Сталін пробував доказати непродуктивність „кулаків”.
 2. Найменший спротив селян вважався зрадою держави.

-
1. Сталін оподаткував українських селян у формі засівного зерна.
 2. Загони комунарів насильно забирали збіжжя і всі інші харчеві сапаси від селян.

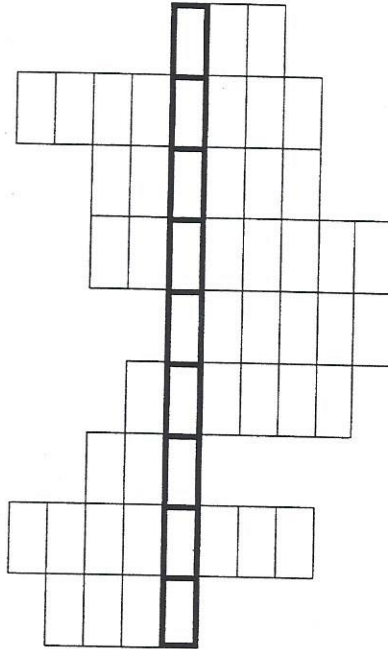
-
1. На Полтавщині і Київщині часом вимирали цілі села.
 2. До вимерлих сіл москалі спроваджували російських селян.

-
1. В 1930-тих роках Москва зліквідувала СУМ.
 2. З уряду УРСР Москва усунула багато українців, а їх місця зайняли росіяни.
-

Колективізація і села і її наслідки

Ім'я _____

ВКАЗІВКА: Знайдіть і напишіть правильні слова до цієї вправи.

Таємна поліція в 1930-тих роках - скорочення.
Форма колективізації в якій держава має повну владу.
Селяни, які збагатилися під НЕП-ом.
Часи великого переслідування українських діячів.
Район до якого втікали селяни від голоду.
Держава, яка володіла над Західною Україною.
Організація української молоді (скорочення).
Форма колективізації в якій держава має меншу контролю.
Назва української держави в 1930-тих роках (скорочення).

Знущення Москви над українськими селянами:
